

LINGVAE VASCONUM PRIMITIAE

Bertsio informatiko honen egilea: Josu Lavin; Urkiola, 1-1C 48990 - Getxo (Bizkaia).

Klasikoen Gordailuan:

<http://klasikoak.armiarma.com/idazlanak/E/EtxepareBPrimitiae.htm>

Bernard Etxepare

Klasikoen Gordailuak egindako lanak oro dominio publikokoak dira, eta, Jabetasun Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

LINGUAE VASCONUM PRIMITIAE

per Dominum Bernardum Dechepare

Rectorem sancti michælis veteris.

Aduertant Impressor, & lectores quod z. nunquam ponitur pro m.
Neque t. ante i. pronunciatur pro .c. Et vbi virgula ponitur sub .ç. hoc
modo quod fit dum præponitur vocalibus a.o.u. Tunc .c. ponunciabitur
paulo asperius quam .z. vt in ce.ci.

Erregeren aduokatu bidezko eta nobleari
 birthute eta hon guzietz konplituari
 bere iaun eta iabe Bernard Leheteri
 bernard exeparekoak
 haren zerbitzari xipiak
 gogo honez gorainzi bake eta osagarri.

Zeren baskoak baitira abil animos eta jentil eta hetan izan baita eta baita szientzia guzietan letratu handirik miraz nago iauna nola batere ezten asaiatu bere lengoaje propriaren faboretan heuskaraz zerbait obra egitera eta skributan imeitera zeren ladin publika mundu guzietara berze lengoajiak bezala hain. skribatzeko hon dela. Eta kausa honegatik gelditzen da abataturik ezein reputazione bage eta berze nazione orok uste dute ezin deusere skriba daiteiela lengoaje hartan nola berze orok baitute skribatzen berian.

Eta zeren orai zuk iauna noble eta naturazkoak bezala baituzu estimatzen goratzen eta ohoratzen heuskara zuri neure iaun eta iabia bezala igorten darauritzut heuskarazko koplak batzu ene ignoranziaren araura eginak. Zeren iauna haiek ikhusirik eta korrejiturik plazer duzun bezala irudi bazautzu inprimi erazi dizazun eta zure eskutik orok dugun ioia ederra Inprimiturik heuskara orano izan eztena eta zure hatse honetik dadin aitzinerat augmenta kontinua eta publika mundu guzietara eta baskoek berzek bezala duten bere lengoajian skribuz zerbait doktrina eta plazer harzeko solaz egiteko kantatzeko eta denbora igaraiteko materia eta jinen direnek gero duten kausa oboro haren abanzatzeko eta obligato giren guziak jeinkoari othoiz egitera dizun mundu honetan prosperoki bizia eta berzian parabizua. Amen.

DOKTRINA KRISTIANA

Munduian den gizon orok behar luke pensatu
 Iangoikoak nola duien batbedera formatu
 Bere irudi propiara gure arima kreatu
 Memoriaz borondatez endelgiaz goarnitu.

Ezein iaunek eztu nahi muthil gaixtoa eduki
 Ez pagatu soldatarik zerbizatu gaberik
 Iangoikua ari duzu hala hala gureki
 Gloriarik ez emanen hongia egin gaberik

Muthilek gure zerbizutan deramate urthia
 Soldata apphur bategatik harzen pena handia
 Iangoikoak behar luke guk bezanbat balia
 Zerbizatu behar dugu emaitkoz gloria.

Ogirik eztakusat bilzen hazi erein gaberik
 Nork zer hazi erein bilzen dizi komunki
 Obra honak ukhenen du goaldona frangoki
 Bai etare bekhatuiak punizione segurki.

Zeren ieinkoa egun oroz ongi ari baizaigu
 Guk ere hala behar dugu harzaz unsa orhitsu
 Gure hatse eta fina hura dela pensatu
 Goiz et arrats orhituki haren izena laudatu.

Arratsian

Arratsian ezitian gomendadi ieinkoari
 Eta othoi begirezan peril guzietarik
 Gero irazar adinian orhit adi bertarik
 Zenbait ere orazione erraitera debotki.

Goizian

Albadagik ioan adi elizara goizian
 Ieinkoari han gomenda bere exe sainduian
 Han sarzian pensa ezak aizinian nor duian
 Norekila minzo izan han agoen artian.

Ilherrian

Hilez unsa orhit adi ilherrian sarzian
 Hi nolako ziradela bizi ziren artian
 Hek bezala hil behar duk eta ez iakin orduia
 Othoi egik ieinkoari deien barkamenduia.

Batheiarria

Elizara izanian so egik bateiarrira
 Pensa ezak han duiala rezebitu fedia
 Ieinkoaren grazia eta saluazeko bidia
 Hari egin albaiteza lehen ezaguzia.

Gorpuz sainduia

Bertan gero so albaitegi non den gorpuz sainduia
 Pensa ezak hura dela hire saluazalia
 Adorezak debozinez eta galde grazia
 Azken finian eman diazan rezebize dignia.

Kuruzea

Kruzifika ikhus eta orhit adi orduian
 Nola izan redemitu haren odol sainduiaz
 Hark erio haritu dik hiri leian bizia
 Pensa ezak nola eman hari bere ordia.

Andredona Maria

Andere hona den lekhura ailxa izak begiak
 Mundu oro eztakidik hura bezain balia
 Ieinkoaren hurranena hura diagok glorian
 Graziak oro bere eskuian nahi duien orduian.

O andere gloriosa eta ama eztia
 zutan dago bekhatoren speranza guzia
 Ni zugana niatorkezu bekhatore handia
 Arimaren saluazera zu zakiztan balia.

Sainduier

Sainduier ere egin ezak heure ezaguzia
 Singulariki nortan baituk heure deboziona
 Zein sainduren besta daten orhit egun berian
 Eta noren izenetan fundatu den eliza
 Orhituki othoi egin dakizkian balia

Orazione igandeko

Miserikordiaz bethe ziraden iaun eztia
 Othoi enzun iazadazu neure orazonia

Bizi nizan artian eta erioko phunduian
 zuk idazu othoi oso neure endelgamenduia
 Alteratu gabetarik zure fede sainduian
 Gauzen unsa egiteko neure azken finian.

Eta orduian zuk idazu indar eta gratia
 Bekatuiez ukheiteko bide dudan doluia
 Perfektuki egiteko neure konfesionia
 Neure bekhatuiez oroz dudan barkhamenduia
 Bai digneki errezebi zure gorpuz sainduia
 Baietare behar diren berze sagramenduia.

Etsai gaiza jinen baita tentazera orduian
 Nontik engana niroien bere arte guziaz
 Othoi iauna engutzazu lagun zure sainduiak
 Enetsaiak benzi enazan neure azken finian.

Ene arima orduian har othoi zure glorian
 Nola baita redemitu zure odol sainduiaz
 Eta nik han dakusadan zure begitartia
 Eta sainduieki lauda zure majestatia

Goiz etarrastz egiten duk buluz eta beztizia
 Gorpuzaren zerbizutan barazkari afaria
 Arimaren saluazeko ieinkoaren ohorian
 Ezaiala othoi neke gauza hoiien egitia
 Egun oroz ezin bada aste oroz igandian

Gure artian haur dakusat itsutarzum handia
 Nola dugun zerbizazen hanbat gure etsaia
 Inangoikua deskonozi gure saluazalia
 Eta orok ezaguzen dela bidegabia

Anhiz jendez miraz nago neure buruiaz lehenik
 Nola gauden mundu huneki hain borthizki iosirik
 Hanbat jende dakuskula hunek enganaturik
 Oranokoak igorritu oro buluzkorrik
 Eta eztute gerokoek hantik eskapazerik

Personoro hil denian hirur zathi egiten
 Gorpuzori ustelzera lur hozian egoizten
 Unharzuna ahaidiek bertan dute partizen
 Arima gaixoa dabilela norat ahal dagien
 Hain biaje bortizian konpainia faltazen.

Orhituki igandian behar dugu pensatu
 Zenbatetan egin dugun aste hartan bekatu
 Orhit eta ieinkoari barkhamendu eskatu
 Atorra nola arimere aste oroz garbitu.

Bi pundutan diagozu gure gauza guzia
 Hongi egin badazagu segur parabizua
 Bekhatutan hil dadina bertan komdenatuia
 Berze biderik ezin date hobenari begira.

Ehonere eztakusat bain laxo den arzainik
 Otsoa henzen eztuientik bere ardiatarik
 Gure arimaz kargo dugu iangoikuak emanik
 Nola gobernazen dugun batbederak so begi
 Kondu hersi behar dugu harzaz eman segurki
 Nori baitu bere odolaz karioki erosi
 Hala zinets eztazana dauke enganaturik.

Kontenplatu behar dugu pasione sainduia
 Eta sendi bihozian haren pena handia
 Nola zagoen kuruzian oro zauriz bethia
 Huin eskuia izaturik eta buluzkorria

Ohoineki urkaturik nola gaizkigilia
 Eta arhanzez koroaturik mundu ooren iabia
 Haren gorpuz prezioso eta delikatuia
 Gaizki eskarniaturik kta zathikatuia.

Elas orduian nola zagoen haren arima tristia
 Haren ama maitia eta mundu ooren habia
 Pena hetan ekusteaz bere seme maitia
 Eta hilzen begietan mundu ooren bizia.

Biozian diraustazu gertuz ama ezta
 zure orduko doloriak eta bihoz zauriak
 Begiez nola zenakusan zure iabe handia

Orotarik lariola odol preziatua

Hek nigatik ziradela ari nuzu khonduia.

Orhit adi nola duian egin anhez bekhatu

Heien kausaz meretsitu anhezetan hondatu

Bere miseriordiaz nola huien guardatu

Eta dolu ukhen baduk bertan oro barkhatu

Eta agian hik eginen bertan berriz bekhatu.

Orhit adi iengoikoaren majestate handiaz

Zerua lurra ixasoa daduzala eskuian

Saluazia damnazia erioa eta bizia

Estendizen orotara haren potestatia

Ezi eskapa bari ehor dauginian manuia.

Mundu honetan badirogu batak berzia engana

Bana berzian egiatik batbedera ioanen da

Nor nolako izan giren orduian ageriko da

Egin erran pensatuiak ageriko guziak.

Orhit adi ieinkoaren iustizia handiaz

Nola orok behar dugun eman khondu hersia

Egin oroz rezebitu gure meretsitua

Erioa dauginian baita haren mezuia.

Ordu hartan afer date hari apellazia

Hark ehor eztemaio oren baten epphia

Ezetare estimazen xipia ez handia

Batbederak egarriko orduian bere hatsia.

Orduian zer eginen dut gaixo bekhataria

Arartekoak faltaturen kontra iuje handia

Abokazen eztaikike ehork haren gortian

Ogen oro publikoki agerturen orduian.

Elas othoi orok egin orai penitentzia

Behar orduian eztakegu gero agian aizina

Anhez iende enganatu doa luzamenduiaz

Seguraturik ehork ezta egun baten bizia.

Gu girade egun oroz herioaren azpian

Behar dugu prest eduki gure gauza guzia

Gure gauzez ordenatu oso giren artian

Gero eztaugun egiteko hezaz azken finian

Arimaz aski egiteko badukegu orduian.

Pensa othoi nola gauden bi bideren erdian

Salua bano damnazeko perileko punduan

Ehor fida ezta dila othoi banitatan

Sainduiak eziraden sarthu banitatez glorian.

Elas othoi hunat beha bekhatore guzia

Bekhatuiaz damnazen du iangoikuak munduia

Zeren hanbat bekatutan deramagu bizia
Eta guhaurk gure faltaz galzen gure buruia.

Arzain orok bilzen ditu Irdiak arratsaldian
Lekhu honerat eramaiten eguraldi gaizian
Batbederak pensa beza arimaren gainian
Nola saluaturen duen hura bere finian.

Bekhatorek ifernuian dute pena handia
Pena handi izigarri ezein pausu gabia
Sekulakoz egon behar hango sugar bizian
zuhur denak hara eztohen egin penitentzia.

Harmak erioaren kontra

Erioa iaugiten da guti uste denian
Eta agian ez emanen konfesione epphia
Hirur gauza albaditu ehork ere egiaz
Nola ere hil baitadi doha saluamenduian.

Lehen egia

O iaun hona aitorzen dut bekhatore nizala
Eta gaizki egitiaz ogen handi dudala

Nik baizitut offensatu bide eztudan bezala
Dolu dizit eta damu zure kontra eginaz.

Bigarren egia

O iaun hona gogo dizit oren present honetan
Goardazeko bekhatuik bizi nizan artian
Othoi iauna zuk idazu indar eta grazia
Gogo honetan irauteko neure bizi guzian.

Heren egia

O iaun hona gogo dizit garizuma denian
Egiazki egiteko neure konfesionia
Bai etare konplizeko didan penitentzia
Othoi iauna zuk konfirma ene borondatia.

Eta hoiek egiazki ehork hala ezpaditu
Albailiaki duda gabe ezin dateiela salbu
Bere bekhatuik oro baditu ere konfesatu
Eta hala zinhets beza nahi eztenak enganatu.

Apezek ez apezpikuk ez etare aitasainduk
Absoluazen halakoaren ezein botheririk eztu
Jangoikua bethiere bihozera so diagozu

Guhaurk bano segurago gure gogua diakutsu
Gogua gabe hura baitan hizak oro afer tuzu

Regla ezak egun oroz onsa heure etxia
Eure gauza guzietan emak dilijenzia
Eta eure trabailuia duian penitenzia
Iangoikua lauda ezak gauza ororen buruian.

Honekila albaiteza bethiere konuersa
Gaixtoeki ezin aite gaizki bezi probexa
Berzer egin eztazala nahi ezukeiena
Ez etare falta ere haurk nahi duiana
Lege honi segi bedi salbu nahi duiena.

Hamar manamenduiak

Adorezak iangoiko bat onhestz oroz gainetik
Haren izena ez iura kausa gabe banoki
Igandiak eta bestak sanktifikat debotki
Aita eta ama ohora izak bizi izan luzeki
Ehor erho eztazala ez etare gaizetsi
Nork beria baiezila emazterik ez hunki
Berzerena eztazala ebatsi ez eduki
Fama gaizik eztemala lagunari falsuki
Berzen emazte alabak ez desira gaixtoki
Ezetare unhasuna lekot bedi iustoki.

Manamenduiak hoiek dira iangoikuak emanik
Hok begira dizagula salua giten hegatik.

Iudizio jenerala

Iudizio jeneralaz nola orhit eztira
Bekatutan bizi dira bethi bere aisira
Egun hartan gal ezkiten aizinetik begira
Han orduian eztukegu chork ere aizina
Harzaz unsa orhitzia zuhurzia handi da

Arma arma mundu oro iudizio handira
Zeru eta lur ororen kreadore handia
Munduiaren iuiazera rigoroski heldu da
Nola gauden apphaindurik bat bederak begira.

Manamendu igorten du mundu guzietarik
Jende oro bat dakion iosafaten bildurik
Ehonere ehorere eskapatu gaberik.
Zeru eta lur guzia daude ikharaturik.

Erioa manazen du ezein falta gaberik
Hilak oro dakazela aizinera bizirik
Hantik harat eztukela bothererik iagoitik
Mundu oro iarriren da bi lekutan hersirik
Glorian ezpa ifernuian ezta eskapazerik.

Manazen du ifernua andi eta bortizki
 Han direnak igorizan luzamendu gabarik
 Arima eta gorpuzetan nahi tuiela ikusi
 Eta emanen daraiela zer baitute merezi.

Jende honak onsa pensa iuje hunen gainian
 Nola duien guzietan potestate handia
 Erioan ifernuan zeru eta lurrian
 Zeren dabil haren kontra bada bekhatoria.

Gure artian haur dakusat itsutarzun handia
 Nola dugun zerbizazen hanbat gure etsaia
 Ingoikoa deskonozi gure saluazalia
 Eta orok ezaguzen dela bidegabia.

Harren bier emanen du sententzia pizuia
 Elgarreki pena diton ifernuko garrian
 Sekulako suian eta ezein pausu gabian
 Orok othoi onsa pensa zer den irabazia.

Egundano ezta izan ez izanen iagoitik
 Iudizio hain handirik ez etare borthizix
 Sortu eta sorzeakoak hilez gero pizturik
 Orok hara behar dute eskusatu gabarik.

Anhiz gauza behar dira iudizio handian
 Iujeak duien potestate parte ororen gainian
 Demandantak erran dezan bere kausa egiaz
 Baietare defendentak bere defensionia
 Porogatu datenian nor dukueien zuzena
 Sententziaz eman dezan iujiak nori beria.

Egun hartan iuje date mundu ororen iabia
 Baitu ororen gainian potestate handia
 Akusari bera date eta konzienzia
 Bekhatu oro publikoki ageriko orduian.

Bekhatoren kontra date orduian mundu guzia
 Zeren duten ofenditu haien kreazalia
 Ordu hartan ixil dauke triste bekhatoria
 Orotarik zerraturik daude pausu guziak.

Iuje iauna iraturik egonen da gainetik
 Irestera apphaindurik ifernua azpitik
 Etsai gaiza akusazen ezkerreko aldetik
 Bekatuiak eskuinetik minzaturen publiko
 Hire kontra heben gituk ihaurorrek eginik
 Gaizkienik kontra date konzienza barnetik.

Estalzeko ez izanen ehonere lekhurik
 Agerzera nork eginen ordu hartan bathirik
 Mundu oro egonen da haien kontra Iarririk
 Sainduak ere ordu hartan oro egonen ixilik
 Iujeak ere ez enzunen ezein ere othoik
 Egun harzaz orhit giten othoi hara gaberik.

Non dirate egun hartan hebengo iaun erregiak
 Duke konde markes zaldun eta berze iaun nobliak
 Eta haien armadako gizon sendoen balentziak
 ordu hartan baliako guti haien potenziak.

Iurista eta theologo poeta eta doktoriak
 Prokurador aduokatu iuje eta notariak
 Ordu hartan ageriko klarki haien maliziak
 Eta guti baliako kautela eta parleriak.

Aitasaindu kardenale apphez eta prelatuiak
 Berez eta ardioroz eman behar han konduia
 Egun hartan handiena izanen da erratuia
 Eta bardin iuiaturen bandia eta xipia.

Afer date egun hartan hari apellazia
 Ehonere eztazagu iaunik bere gainian
 Malizia gaizi zaika eta maite egia

Elas othoi orok egin orai penitenzia
 Egun hartan gero eztugun egiteko handia.

Seinaliak jinen dira aizinetik tristerik
 Elementak ebiliren oro tribulaturik
 Iguzkia ilhargia odoletan ezinik
 Ixasoa samurturik goiti eta beheiti
 Hango arrainak iziturik ebiliren ialgirik.

Eta lurra izigarri oro ikharaturik
 zuhamuiek dakartela odolezko izerdi
 Tenpestatez igorziriz aire oro samurrik
 Mendi eta harri oro elgar zatikaturik
 Mundu oro iarriren da suiak arrasaturik.

Iuje iaunak manaturen bera iaugin gaberik
 Gauza oro tsahu dezan behin suiak lehenik
 Satsu eta kirats oro dohen mundu guzitik
 Eta hala iarriren da lur guzia errerik.

Tronpeta da minzaturen munduguzietarik
 Hilak oro iaiki huna zuien hobietarik
 Arima eta gorpuzetan oro bertan pizturik
 Orok hara behar dugu eskusatu gaberik.

Iustu oro iganen da hertan goiti airian
 Eta egonen eskoinetik iujearen aldean
 Bekatoreak dolozki sugarrian lurrian
 Hariketa danzuteno sententzia gainian.

Dagoenian jende oro aizinian bildurik
 Iauginen da rigoroski sailduieki zerutik
 Iosafaten egonen da airian gora iarririk
 Bekatorer eginen du arrangura handirik
 Haren hizak ezarriren oro erdiraturik.

Hartu nahi zuenian pasione saildua
 Haren kontra jin zenian armaturik jendia
 Hiz huts batez iziturik egozitu lurrian
 Iuiazera dauginian majestate handian
 Nola eztu lotsaturen ordu hartan munduia.

Erranen du bekatorer dolozki orduian
 Nizaz ezineten orhit bizi zinetenian
 Hanbat ongi nik eginik zuier zuen mendian
 Esker honbat ukhen ezut zuieganik bizian.

Zer ere hon baituzuie oro dira eniak
 Gorpuz eta hon guziak baietare arimak
 zuiendako egin ditut lurra eta zeruiak
 Iguzkia ilhargia eta fruktu guziak.

Suiak bero hurak tsahu hats harzeko airia
 Ainguruiak zuen goarda ararteko sailduiak
 zuiegatik ezarri dut gero neure bizia
 Hoiegatik orogatik zer da zuen pagia.

Ikusirik anhezetan beharrian pobria
 Eri gose egarria eta buluzkorria
 Ene izenian anhezetan galdeginik limosna
 zuiek ukhen baituzuie hezaz guti ansia.

Bai erhoki konplazitu ene kontra etsaia
 Demonio haragia baietare munduia
 Orai dela zuiendako maradizionia
 Ifernuko suia eta iagoitiko nekia
 Eta zuen konpainia demonio guzia.

Ezta anhez luzaturen etsekuzionia
 Bertan date irekiren lurra oren berian
 Su hareki iretsiren oro bere barnian
 Haur izanen bekatoren undar irabazia.

Elas nola izanen den heben damu handia
 Damu handi izigarri remedio gabia
 Hanbat iende sekulakoz damnaturen denian
 O iaun huna zuk gizazu othoi hantik begira.

Beretara izuliren ditu gero begiak
 Goazen oro elgarreki ene adiskidiak
 Bethi eta sekulakoz gauden ene glorian
 Desir oro konpliturik alegria handian.

Hantik harat ezta izanen bi erretatu baiezi
 Damnatuiak ifernuian bethi dolorereki
 Saluatuiak ieinkoareki bethi alegeraki
 Iangoikuak dagiela gure partia hoieki.

Zerua ezta ebiliren hantik harat iagoitik
 Iguzkia egonen da orienten geldirik
 Ilhargia ozidenten begiz begi iarririk
 Egun honek iraunen du eben eta iagoitik
 Alabana ez izanen heben gauza bizirik.

O iaun hona zu zirade gure kreazalia
 Bekatore bagirere oro gira zuriak
 Gure faltaz gal eztadin othoi zure egin
 Bekaturik garbizazu othoi gure arimak.

Baldin erideiten bada gutan falta handia
 Are duzu handiago zutan pietatia
 zuretarik giren othoi egiguzu grazia
 zure ama anderia dakigula balia.

Orazionia

Abe maria anderia grazia oroz bethia
 Ieinkoaren ama birjen berak ordenatuia
 Zeru eta lur ooren erregina dignia
 Bekhatoren aduokata eta konfortaria.

Ni zugana niatorkezu bekatore handia
 Karioki othoizera zu zakiztan balia
 Digne ezpaniz aipazera zure izen sainduia
 Ez jitera aizinera zeren bainiz satsuia.

Miserikordiaz bethe ziren andere handia
 Enazazula othoi iraz eta ez menosprezia
 zuk gibela badidazu elas ama ezta
 Ordu hartan diakusazut galdu neure buruia.

Hanbat nuzu gauza orotan ni berthute gabia
 Oren oroz bekatutan nabilena galduia
 Eta bethi erratua nola ardi itsuia
 Mundu hunek haragiak bethi enganatuia.

Zu baizira grazia ooren ama eta iturburuia
 Berthute eta hon guzien thesorera handia

Egundano bekatutan makulatu gabia

Berthutetan segizeko egidazu grazia.

Zutan dago bekatoren remedio guzia

Speranza osagarri eta saluamenduia

zuk gibela demazuna nola baita galduia

zure gomenduian dena halaber da salbuia.

Ieinkoak zuri eman dizi potestate handia

Haren ama ziren gero ama ere maitia

Zeru eta lur orotan duzun hanbat balia

Zer zuk galde baitagizu den konplitu guzia.

Eta zure eskutik duten berze orok grazia

Eta salua zuk dezazun zuri gomendatuia

O andere exzelente ezein pare gabia

Saluatuetarik nizan egidazu grazia.

Zuri gomendazen nuzu hila eta bizia

Neure gorpuz eta arima eta dudan guzia

Othoi behar orduietan ku zakizat balia

Eta othoi zuk goberna ene bizi guzia.

Eta irabaz ieinkoaganik indar eta grazia

Bekatuiez egiteko unsa penitentzia

Eta gero berthutetan deramadan bizia

Eta egin gauza orotan haren borondatia.

Begira othoi meskabutik ene gorpuz pobria

Bekatutan hil eznadin egidazu grazia

Sekulakos damnaturik enoian galduia

Bana zure eskutik dudan saluazeko bidia.

Eta gero dauginian ene eriozia

Arimaren partizeko oren izigarria

Ordu hartan behar baitut eman kondu hersia

Egin oroz rezebitu neure meretsituia.

Eta ez iakin lehen gaoian non daten ostatuia

Ez etare zu ezpazira nor dakidan balia

Ordu hartan hel zakizat othoi ama eztia

Ararteko leial eta neure aiutaria.

Othoi zure gomenduian har arima tristia

Ordu hartan io eztezan ifernuko bidia

zure seme iaunareki egidazu bakia

Bekatuia barkhaturik didan parabizua

Eta nik han dakusadan zure begitartia

Eta sainduieki lauda haren majestatia

zeren unsa orhit ziten nizaz ama eztia

Gogo honez erranen dut zuri abe maria.

Orazione haur derrana andredona maria

othoi gomendatu duzun bila eta bizia.

AMOROSEN GAZTIGIA

Berzek berzerik gogoan eta nik andredona maria
Andre bona dakigula guzior othoi balia

Amorosak nahi nuke honat beha balite
Hon lizaten gaztigurik agian enzun liroite
Amore bat hautazeko konseilu bat nekeie
Balinetan sekulakoz gogoan sar balekie.

Nihaurk ere ukhen dizit zeinbait ere amore
Bana bantik eztut ukhen probexurik batere
Anhiz pena arima gal hanera eta neuriere
Amoretan plazer baten mila dira dolore.

Amoretan othe date leial denik batere
Hiz ederrez ezpa ioiaz mutha eztadin huraere
Hoben uste duienori anhizetan traidore
Hobena date gaizenik arimaren berere

Bekhatuzko amoria bethi date traidore
Erioa dauginian egia zogeri date
Hartu duten plazer oro orduian iragan date
Bekatuia geldizen da penazeko gero ere
Anhiz plazer ukhen badu anhiz behar dolore.

Amore bat nahi nuke liadutanik egia
Bizi eta hilez gero hain lakidan balia
Zerbizatu nahi nuke halakoa bizian
Heben labur bizia da iagoitiko berzia.

Mundu oro iraganik ez eriden berzerik
Ieinkoaren ama hona grazia oroz betherik
Haren amore izateko ezta chor dignerik
Unsa zerbiza dazagun maite gitu bertarik.

Amoriak bano dira harzaz berze guziak
Behar handien denian faltaturen berziak
Uste bano lehen gira hilzen bekhatoriak
Hark aiuta ezpagiza nola giren galduiak.

Andre hona har dazagun orok gure amore
Berze oro uzi eta egin hari ohore
Hala egin badazagu ohoratu girate.
Berzegatik hura gabe oro galdu girade.

Ieinkoaz landan mundu orok eztu hanbat balia
Zeruia lurra ixasoa haren peko guzia
Orotara hedazen du behar bada eskuia
Bera handi izan arren preziazzen xipia
Halakoa uzi eta non dukegu berzia.

Berze amoreak baten bezi eztirade perestu
 Nork beria berziari eztu nahi partitu
 Ama birjen gloriosa hanbat bada konplitu
 Ororenzat bera baita leial dela abastu.

Amorosek badagite behin bere nahia
 Handiago jiten zaie berze nahikaria
 Ezi ukhen behinere bere konplimenduia
 Bethi peitu deramate bere mende guzia
 Emazte eta gizon orok har amore maria
 Eta orori baitekegu berak konplimenduia.

Andre honak ukhen dizi ederretan grazia
 Ehork hura gaixteriaz ezin lezan inbia
 Bana bistaz hilzen zuien nahikari satsuia
 Figuraren ekhustiaz dakikezu egia.

Ixasoan hur guzia zeruietan izarra
 Oihanetan izalori lur guzian belharra
 Egunari iguzkia gau belzari ilhuna
 Lehen faltaturen dira ezi hura gugana
 Balinetan egiazki gu bagaude hargana.

Zeren bada erho gira gaixo bekhatariak
 Andre leial honegana goazen othoi guziak
 Elas othoi aribira berze amore falsuiak
 Harekila segur dugu behar dugun guzia.

Elas amoro gaixoa hire enganatuia
 Erhogoatan badaramak eure mende guzia
 Ene andere graziosa ezpadakik balia
 Bai bizian bai hilian bethi oha galduia.

Denbora duian artian egik ahal hongia
 Erioa dauginian miraz dukek orduia
 Orduian ere nahi baduk onsa ialgi dagia
 Onsa hari gomendadi nik diosat egia
 Finian ere eztik uzten hark galzera beria
 Orduian ere bere eskuian dik grazia guzia.

Mundu honek anhez jende enganatu darama
 Iagoitikoz bizi ustez haren sehi dabilza
 Guti uste duenian ehor uzi darama
 Erho iokhatuia date hartan fida dadina.

Nihaur ere ebili niz anhezitan erhorik
 Gaoaz eta egunaz ere hozik eta berorik
 Loa galdu pena aski bana ez arimagatik
 Orai oro nahi nuke liren ieinkoagatik.

Ni bezala anhez duzu halakorik munduian
 Mende oro dohatenik bethi banaglorian
 Ohart giten buruiari denbora den artian
 Andre honak har gizake gomendutan agian

Hanbat bada graziosa ama ororen gainian

Jin dadinik eztu uzten hartu gabe grazian

Kulpa gabe ehor ezta haur da segur egia

Bekhatuiaz damnazen du iangoikoak munduia

Bekhaturik ezta izan zutan andre handia

Ararteko zakizkula digun barkhamenduia.

Bekatoren saluazeko ieinkoak egin zinduzen

Bere buruia egin dizi iuje iustiziaren

zu miserikordiaren refujio zinaden

Nola berak iustizian ezin salua lizake

zure miserikordiaz remedia litezen

Balinetan egiazki zugana jin balite.

Egundano ezta izan ez izanen iagoitik

Bekhatore hain andirik ezetare satsurik

Bere bidian iaugin bada zuri gomendaturik

Ukhen eztuien barkhamendu zure amorekatik

Ez galdu da ez galduren zure gomendukorik

zuri gomendazen gira bilik eta bizirik.

Berze emaztiak ama dira zenbait haurto xipiren

Eta gero obororik punzela ezin dirate

zu anderia ama zira birjinarik ieinkoaren

Eta geroz erregina zeru eta lurraren.

Ieinkoa iaun den gauza ororen zu zirade andere

Arrazoin da mundu orok dagien zuri ohore

Ezi hala ari zauku Ihesu kristo bera ere

zuk bezanbat dignitate mundu orok eztuke.

O anderia ezin date ehor zure bardinik

Gainekorik zuk eztuzu ieinko beraz berzerik

Ieinko ezten berze oro dago zure azpitik

Ieinkoaren ama zira mundu oroz gainetik.

Mundu orok eztu egin zuk bezanbat hargatik

Orogatik bano oboro hark ere daidi zugatik

Bere ama ezin uzi obeditu gaberik

Othoi grazia egiguzu giren zuienetarik.

Unsa zuk har banenzazu gomendutan gogotik

Ezin damna naindeieila zinesten dut segurki

Anhiz begiratu duzu galduren zenetarik

Niri ere hel zakizat othoi galdu gaberik.

Ehonere gaizik ezta zuk khen eztirozunik

Ez etare hontasunik zure eskuian eztenik

Denbora eta lekhu orotan ezin duda gaberik

Graziak oro zure eskuian iangoikoak emanik.

Nahi duiena hala duke amak semiaganik
 Seme honak an hiz daidi amaren amorekatik
 Gure natura haritu du zutan amaturirik
 Langoikoa ezarri duzu gure anaieturik.

Haren eta gure ororen ama zira dignerik
 Amak eztu sofrizeko semen artian gerlarik
 Samurturik badakutsu gure gaizkiegatik
 Orogen ama zira eta bake gizaku bertarik.

Orai egiten diraden gaizki handiegatik
 Ieinkoak ondatu zukeien lur guzia engoitik
 Balinetan zu ezpazina ararteko gugatik
 Oro soszengazen gitu zure othoiegatik

Gu gaixtoak izan arren ezten zutan faltarik
 Fin honera hel gizazu giren salbuetarik.

Ama ezta nik badagit zure kontra faltarik
 zuk gaztiga eta dreza nazazu othoi bertarik
 Elas norat ihes naidi zu neure ama uzirik
 Neuretako eztzagut zu nolako amarik.

EMAZTEN FABORE

Emaztiak ez gaiz erran ene amorekatik
 Gizonek uzi balizate elaidite faltarik.

An hiz gizon ari bada andrez gaizki erraiten
 Ar hizki eta desoneski baitituzte aipazen
 Ixilika egoitia ederrago lizate
 Andrek gizoneki bezi hutsik ezin daidite.

Zuhur gutik andregatik gaizki erran diroite
 Haiez hongu erraitea onestago lizate
 Emazteak zerengatik gaiz erranen dirate
 Handi eta xipi oro haietarik girade.

Balentia sinplea da andren gaiz erraitea
 Bat gaiz erran nahi badu oro bardin sarzea
 Ixil ladin nahi nuke halako den guzia
 Damu gaizik emazteak hari eman dithia

Andren gaiz erraile orok bear luke pensatu
 Bera eta berze oro nontik ginaden sorthu
 Ama emazte luen ala ez nahi nuke galdatu
 Amagatik andre oro behar luke goratu

Gizonaren probexuko emaztia bethi da
 Oro behin haietarik sorzen gira mundura
 Sorthu eta hil ginate hark haz ezpaginiza
 Haziz gero egun oroz behar haren aiuta.

Haren eskuz osoan behar soinera eta iatera
 Eri denian andre gabe galdu gizon egurra
 Hil badadi hura nola nor doake gainera
 Ordu oroz behar tugu ezta heben zer duda

Emazterik ezten lekuian eztakusat plazerik
 Ez gizona ez exia behinere tsahurik
 Exian den gauza oro gaizki erreglaturik
 Parabizuan nahi enuke emazterik ezpaliz.

Emaztiak eztut enzun lehen gizona iaukirik
 Bana gizonak emaztia bethiere lehenik
 Gaixteria ialgiten da bethi gizonetarik
 Zeren bada daraukate emaztiari hogenik.

Bertuteak behar luke gizonetan handiago
 Emaztetan nik dakusat hongiz ere gehiago
 Mila gizon gazxtorik da emazte batendako
 Gizon baten mila andre bere fedean dago.

Hek gizoner beha balite elizate bat honik
 Eztiroute deuskai denik uzi iauki gaberik

Bana anhiz emazte da eskapazen zaienik
 Anderetan zeren baita bertutea hobenik.

Nik eztanzut emaztiak borxaturik gizona
 Bana bera zoraturik andriari darraika
 Zenbait andre hel baledi oneriztez hargana
 Zein gizonen andriari emaiten du ogena.

Ieinkoak emaztea maite mundu oroz gainetik
 Zerutika iaitsi zedin harzaz amaturik
 Emaztiak ezarri du gure anaieturik
 Andre oro laudazeko haren amorekatik.

Irudi zait emaztia dela gauza ezta
 Donario guzietan guziz gauza emia
 Gaoaz eta egunaz ere badu plazer handia
 Harzaz gaizki erraitia bilania handia.

Munduian ezta gauzarik hain eder ez plazentik
 Nola emaztia gizonaren petik bulzokorririk
 Beso biak zabaldurik dago errendaturik
 Gizonorrek dagiela harzaz nahi duenik.

Io badeza dardoaz ere gorpuzaren erditik
 Ainguruiak bano oboro ez larrake gaizkirik
 Bana dardoa ematurik zauriere sendoturik
 Bere graziaz ezarteintu elgarreki baketurik.

Nor da gizon modorra harzaz orhit eztena
 Eta gero halakoa gaizerraiten duiena
 Ezta gizon naturazko hala egiten duiena
 Zeren ezta ezaguzen hala hongu egina.

EZKONDUIEN KOPLAK

Iangoikoa edetazu berzerena gogotik
 Bera kaptiba da eta ni gathibu hargatik.

Ni gathibu nadukana kaptiba da berzeren
 Ene dixak hala egin du ni gathibu bigaren
 Gogo honez ikaneniz bizi baniz bataren
 Bana borxaz baiezila ez iagoitik berziaren.

Berzerena har dazanak beretako amore
 Oborotan ukhenen du plazer bano dolore
 Bazarriak bekhan eta beldurreki dirate
 Gutu uste dutenian gaiza bertan sor daite.

Honestea berzerena erhogoa handi da
 Plazer baten ukhenen du anhez malenkonia
 Begiez ikus ezin minza han dakusat nekia
 Beriareki dazanian enetako aizia.

Perileki baiezila ezin noake hargana
 Eta agian, hark orduian ezpaituke aizina
 Badu ere beldur date bertan doha harzara
 Nik nahien dudanian berzex besoan daraza.

Alhor hartan hel badakit ereitera hazia
 Eta ene bada ere lastoa eta bihia
 Ez bat ori ahal duket ezetare berzia
 Lan eginaz esker gaixto galdu irabazia
 Berzerenzat geldizen da ene zuzenbidia
 Agian gero alabareki ezkonduko semia.

Amoria ehork ere eztu nahi partitu
 Nik eztakit berziak bana ni ari niz bekhatu
 Beriareki ekhustiaz hain hain noha penatu
 Hek dostetan ni neketan orduian errabiatu

Jelosiak eztizaket nik gaiz erran sekulan
 Maite nuiena nahi enuke ehork hunki liazadan
 Berzerenaz izanuzu amoros lekhu batetan
 Beriagana jelosturik desesperazer ninzan.

Amoria ezin zenzuz ezin daite goberna
 Anhizetan honesten du guti behar duiena
 Arnoak bano gaizkiago ordi diro persona
 Sarri estaka berant laxa hark hazeman dezana.

Amoria itsu da eta eztazagu zuzena
 Eztu uste berzerik dela lekot maite duiena
 Suiak bano gaizkiago erra diro gizona
 Ixasoak ez iraungi eraxeki dadina.

AMOROS SEKRETUGI DENA

Andre eder jentil batek bihoza deraut ebatsi
 Harzaz orhit nadinian deusere ezin iretsi
 Nik hura nola nahi nuke hark banenza onhetsi
 Ezin benturatuz nago beldur dakion gaizi.

Mirail bat nik ahal banu hala luien donoa
 Neure gogoia nerakutson sekretuki han barna
 Han berian nik nakusen harena ere nigana
 Hutsik ezin egin nezan behinere hargana.

Ene gaizki penazeko hain ederrik sortu zen
 Gaoaz eta egunaz ere gaizki nizi penazen
 Harekila bat banadi bihoza zait harrizen
 Neure penen erraitera are eniz ausarzen.

Ene gogoia baliaki maite bide ninduke
 Ni errege balin baninz erregina lizate
 Hura hala nahi baliz elgarreki ginate
 Haren baurrak eta eniak aurridero oso lirite.

Balinetan nik banerro hari neure bihoza
 Eta gero balin balit respuesta bortiza
 Dardoak bano lehen liro erdira ene bihoza
 Duda gabe eror nainde han berian hilhoza

Artizarrak berzetarik abantailla darama
 Halaber da anderetan ni penazen nuiena
 Hanbat da eder eta jentil harzaz erho narama
 zori honian sortu date haren besoan dazana.

Ene gogoia nola baita zuzen iarri hargana
 Harenere iangoikoak dakarrela nigana
 Ene pena sar dakion bihozian barrena
 Gogo hunez egin dazan desirazen dudana

AMOROSAN PARTIZIA

Parti albanengidio hark ezluke parerik
 Alabana nik eztizit hain hon derizadanik.

Amore bat onhetsi dut guziz soberatuki
 Ene arima eta bihoza iosi dira hareki
 Haren irudi ederrori begietan ehoki
 Harzaz orhit nadinian bihoza doat ebaki.

Nik hargana hanbat dizit amorio handia
 Harekila egoitiaz ezpaneinde enoia
 Harganiko partizia ene eihargarria
 Berriz ikus dirodano bethi malenkonia.

Elas ene amoria nola nuzun penazen
 zurekila ezin bathuz bihozian errazen
 Ene gaizki penazeko segur sorthu zinaden
 Penak oro hon lirare zu bazina orhizen.

Minzazeko zurekila gau bat nahi nikezi
 Hilabete konpliturik hura luza baledi
 Arranguren khondazeko asti nuien frangoki
 Ezeinere beldur gabe egoiteko zureki.

Orai porogazen dizit dakitenen errana
 Ehork uzi eztazala eskuietan duiena
 Elas izul albaneza iragan den denbora
 Segur orai enikezi dudan gogoan beharra

Denbora hartan ohi nizin nik zugatik dolore
 Orai aldiz zure faltaz muthatu niz ni ere
 Malenkonia ezitela badukhezu amore
 Bana ordu bazinduke zenzazeko zuk ere.

Badakizu dolorian partaide niz ni ere
 Eta zure muthazeko ez ogenik batere
 Neure gaizki penazeko har zinzadan amore
 Iagoitikoz ukhenen dut nik zugatik dolore.

AMOROS JELOSIA

Beti penaz izatia gaiz da ene amore
 Beti ere behar duta nik zugatik dolore.

Amore bat ukhen dizit miragarri jentilik
 Harekila ninzarian enuien nik faltarik
 Nik iagoitik ezin nuke hura bezain maiterik
 Haren minez orai nago ezin hilez bizirik.

Nork baitere amoria niri daraut muthatu
 Nik eztakit zer den bana estamendu berri du
 Ohi nola aspaldian nahi ezait minzatu
 Zerk andere han tuduien behar dizit galdatu.

Sekretuki behar dizit harekila minzatu
 Ordu hartan iagoitikoz etsai ezpa baketu
 Niri unsa ezpadagit behar dizit pintatu
 Ene buruia ziaidazu harendako abastu.

Amoria nor izan da gure bion artian
 Muthaturik bazabilza ia aspaldi handian
 Nik zugana dakidala faltatu eztut bizian
 Biok behin sekretuki nonbait minza gitian.

Ehonere eztakusat nihaur bezain erhorik
 Nik norgatik pena baitut hark ene eztu axolik
 zuhur baninz baninzande ni ere hura gaberik
 Alabana ezin uzi behin ere gogotik.

Jende honak bihoza daut bethiere nigarrez
 Neure amore xotiltua galdu dudan beldurrez
 Gaoaz lorik ezin daidit haren gogoan beharrez
 Gogoan behar handi dizit bethe nnien adarrez.

Iangoikoa edetazu amoria gogotik
 Eta haren irudia ene begietarik
 Hark nigana eztaduka unsa leialdaterik
 Ni ere elikatureniz orai hura gaberik
 Saroia da lohitu eta ezitut haren beharrik
 Nahi badut ukhenen dut orai ere berririk.

POTAREN GALDAZIA

Andria ieinkoak drugazula orai berdi girade
 Ni errege balin baninz erregina zinate
 Pot bat othoi egidazu ezaizula herabe
 Nik zugatik dudan penek hura meretsi dute.

Eia borrat apartadi nor uste duk nizala
 Horlako bat eztuk uste nik ikusi dudala
 Horrelako hiz gaixtorik niri eztarradala
 Berzer erran al baitiza enuk uste duiana

Andre gaixtoa bazinade nik eznaidi kondurik
 Ziren zirena baizira zuzaz pena dizit nik
 Ene ustian ezitut erran desonesta den gauzarik
 Pot bat niri eginagatik ezinduke laidorik,

Hire potak baziakiat berze gauza nahi dik
 Anderia azti zira nihaurk erran gaberik
 Bada uzi albainenzak ni holakoz ixilik
 Horrein gaiz ziraden gero eginen dut berzerik.

Bizi nizan egunetan bada ezitut uziren
 Nik zer orai nahi baitut heben duzu eginen
 Uste diat eskuiarki ezizala burlazen
 Gizon hunek orai nuia heben laidoz beteren
 Eiagora nik zer daidit zaude ixilik hanbaten

Etai lelo ribai lelo pota franko berzia bego
 Andria minza albaizinde berze aldian emiago.

AMOREZ ERREKERIZIA

Benedika fortuna ala enkontru hona
 Orai begietan dizit desirazen nuiena.

Ene maite maitena egidazu zuzena
 Ioan duzuna ekhardazu ezpa eman ordaina

Nik dakidan gauzarik eztadukat zurerik
 Lotsaturik iarri nuzu ezpaitakit zegatik.

Eztuzula beldurrik eztukezu perilik
 Gure auzian ezta izanen zuhaur bezi iuierik.

Eztut egin gaizkirik ukheitoko perilik
 Ez etare zerengatik behar dudan auzirik.

Bada neure maitia nik diotsut egia
 Arrobatu nuzu eta balia bekit neuria.

Ni enuzu ohoin arrobazer nizana
 Orai othoi enadila ogen gabe difama.

Enetako ohoin zira ohoin ere handi zira
 Nik beharren nuien gauza daramazu zurekila.

Ni enuzu iakintsu klarki erran ezazu
Ehork unsa adi zizan nahi balin baduzu.

Gizonak duien maitena bai etare hobena
Bihozeko pausuia du eta bere lo huna.

Orai lorik ezin daidit bihozian ez pausurik
Haiek biak galdu ditut amoria nik zugatik.

Unsa pensa badezazu gaizki arrobotu nuzu
zor handian zaude eta othoi unsa egidazu.

Galdu balin badituzu zeren ogen derautazu
Nik dakidan lekhutarik ni baitara eztituzu

Orai egun batetan zenaudela pensetan
Hanbat zuzaz amoratu geroz nuzu penatan.

Horla erraitia errax duzu erho bozen badakizu
zure pena diozunok nonbait handi bideituzu.

Hanbatere handi tuzu ezin erran nizakezu
Egiara baziniaki urrikari nangidizu.

Penak handi badituzu axeterrik aski duzu
Sarri sendoturen zira larruioi oso duzu.

Zauri baninz larruian bada axeter herrian
Ene mina sendo ezliro zuk baiezi bizian.

Zure irudi ederrak eta maina jentilak
Gaizkiago zauri nizi ezi dardo zorrozak.

Bihozian zauri nuzu eta gathibatu nuzu
Amoretan har nazazu nik dudana zure duzu.

Ametsetan agerritan ni kugatik doloretan
Hiz bat honik erradazu hil eznadin othoi bertan.

Zer nahi duzu darradan gauka horren gainian.
Mi nolakorik aski duzu berzerik ere herrian.

Berze oroz gainetik hanbat maite zitut nik
Mundu oro uzi niro zure amorekatik.

Albanerra egia nik dut pena handia
Sekretuki minza giten biok othoi maitia.

AMOROSEN DISPUTA

Uztazu hurtanzera amore maite
Orai partizeko damu ginete.

Amoriak othoi parti gitezen
Jendiak diradela hasi bekhaizen
Laidok hartu gabe geldi gitezen
Jendek irrigarri gerta ezkiten.

Elas amoria ene galduia
Iamas zurekila enainde enoia
Bizirik partizia pena handia
Honein sarri uzi nahi nuzuia.

Nihaurk ere gerthuz maite bazitut
Onerizte gabez uzten ezitut
Bana ieinkoaren nuzu beldurtu
Sobera digizi egin bekhatu.

Orano amorea gazte gituzu
Ieinkuaz orhizeko lekhu diguzu
Are elgarreki behar diguzu
Orai partizeko damu gituzu.

Bekatu honetan hilen bagina
Damnatu lukezu ene arima
Ezitela engoitik nitan engana
Niri phorogurik eztidazula.

Zineste bat dizit gogoan honela
Nik nola dadukat amore zugana
Ieinkoari ere eder zaikala
Hargatik gaizetsi ezkizakela.

Horlako lausenguz uzi nazazu
Nola erhoturik narabilazu
Othoi zenizauzu niri euztazu
Ene gogoa unsa eztakusazu.

Nola diostazu horlako hiza
Bethi dadukazu tema borthiza
Ioan daraudazu lehen bihoza
Gero gathibatu neure gorpuza.

Horlazeke eranzutez uzi nazazu
Geldi bazinite nahi nikezu
Gure exian ohart badakizkigu
Biok iagoitikos galdu gituzu.

Jendiak so daudia bethi gugana
 Nihaurk sekretuki nator zugana
 zuhaurk dakikezu noiz den aizina
 Neke ezaizula jitia nigana.

Pixer ebilia hautsi diohazu
 zuk ni laido handiz betheren nuzu
 Othoi zenizaizu niri uztazu
 Nizaz atseginik ezin dukezu.

Amore maitia diotsut egia
 zutan diagozu ene bizia
 Nahiago dizit zure ikhustia
 Ezi neuretako herri guzia.

Horlako lausenguz uzi nazazu
 Ixil bazinite nahi nikezu
 Ieinkoaz orhizeko ordu lukezu
 Berzerik har ezazu niri uztazu.

Ieinko beldurturik iarri ziraia
 Halaz despeditu nahi nuzuia
 Hebetik ioan gabe ene buruia
 Egin behar duzu ene nahia.

Orai nahi nuzuia heben borxatu
 Aldi honetan othoi uzi nazazu
 Berze aldi batez jinen nizaizu
 Nahi duzunori orduian daidizu.

Haraizakorik duzu errana
 Uzi dazanorrek eskuian duiena
 Nahi duienian eztukeiela
 Hizak hari bira dugun egina.

Orai egin duzu nahi duzuna
 Eman darautazu ahalgeizuna
 Maradikazen dut neure fortuna
 Zeren jin bainendin egun zugana.

Amore ezitela othoi despara
 Honat begitartez izul zakizat
 Ni baitan dukezu adiskide bat
 Balia dikezit senhar gaixto bat.

ORDU GAIZAREKI HORRAT ZAKIZAT

Orai behar dugia konkista berri
 Eztei iraganez gomitu handi
 Hanbat ezirade andere larri
 Meretsi duzuna narzake sarri.

AMORE GOGORRAREN DESPITA

Andre eder jentil batez hautatu zait begia
 Herri orotan gauza oro eztu bere paria
 Othoize bat banegion larradala egia
 Biderikan lizatenez ninzan haren grazian

Respostuia eman deraut luzamendu gaberik
 Kortesia hon derizut nik zuri hain segurki
 Berzerik nitan eztukezu abisazen zitut nik
 Gazte zoroa nizan arren enukezu hargatik.

Zu gaztia bazirere adimendu hon duzu
 Nik zugatik dudan pena othoi sendi ezazu
 zuretako har nazazu bizi nahi banuzu
 Ni zugatik hil banadi kargu handi dukezu.

Ohoria galzen dela plazergitia gaiz duzu
 Niri horla erraitia zuri eman eztuzu
 Gaixteria egitia laido dela dakizu
 Ni erhoa zu iakintsu beha enakidizu.

Zuhaur nahi bazirade ni segretu nukezu
 Gure arteko amoria ehork eziakikezu
 Sekretuki minzazeko othoi bide idazu
 Enekila minzaziaz gaizik ezin dukezu.

Gaizki egin dadinian jendek sarri dakite
 Ene gaizki egitiaz enek laido lukeite
 zu eta ni elgarreki unsa ezin ginate
 zaude ixilik zoaz horrat eta hobe baitate.

Hiz horrezaz erdiratu deraudazu bihoza
 Nik zugatik dudan pena hanbat ere handi da
 zuzaz beraz ezpanadi orai bertan konsola
 Ene arima ialgiren da falta gabe kanpora.

Arimaren ialgitia neke bandia duzu
 Orai duzun penegatik zuria egonen duzu
 Horrelako banitatez niri segur uztazu
 Probexurik eztukezu eta zinhets nazazu.

Zurekila gaizki baniz nola bizi ninzande
 Ene bihoz eta arima zurekila dirade
 Bihoz eta arima gabe ehor ezin lizate
 zu eta ni elgarreki unsa ahal ginate

Iauna gertuz hik dadukat porfidia handia
 Ixil endin nahi nitek ala ene fedia
 Hiz gutitan adi ezak nahi baduk egia
 Hiretako eztiadukat gertuz neure buruia.

Hori horla lizatela nizin neure beldurra
 Andriak hon derizanari ezpadaki mesura
 Ni lehenik eta gero amoros oro galdu da
 Nik zuri hon baderikut gaizti eztakizula

Egundano izan daia ni bai dixatakorik
 Ni amoriak enu maite nik hura ezin gaizetsi
 Uste dizit narraiola ezin dukedanari
 Zeren bada hon derizat hon ezteriztanari.

Iangoikoa mutha ezak othoi ene bihoza
 Amoriaren hark bezala nik eztudan axola
 Borxaz ere gaizki bano hongit egitia hobe da
 Nihaurk ere uziren dut hon ezteriztadana.

Andre faltaz eniz hilen balinba ni lehena
 Oroz etsi behar dizit non baitate hobena
 Heki ezin medra naite bai gal neure arima
 Bategatik sarri niro diren oroz arnega.

MOSEN BERNAT EXAPARERE KANTUIA

Mosen bernat iakin bahu gauza nola jinen zen
Bearnora gabetarik egon ahal inzanden.

Heldu behar duien gauzan ezta eskapazerik
Nik ogenik eznuela hongigitez berzerik
Bidegabek haritu nu bide eznuien lekhotik
Erregeri gaizki saldu gertuz ogen gabarik.

Iaun erregek mezu nenzan ioanengion bertarik
Gaizez lagola enzun nuien bana nik ez ogenik
Izterbegier eneien malizian lekhotik
Ioan nendin enagien ogen gabe ihesik.

Balinetan ioan ez aninz ogenduru ninzaten
Ene kontra falseria bethi zinhetsi zaten
Iustizian enzun baninz sarri ialgi ninzaten
Haren faltaz hasi nuzu iaugitiaz doluzen.

Berzen gaizaz zenzazia zuhurzia handi da
Izterbegi duien oro nitan bedi gaztiga
Abantallan dabilela albailedi segura
Gaiza apart egoiztea bethiere hobe da.

Ni gaixoa etsaiari nihaur jiniz eskura
Ene unsa eginak ere orai oro gaiz dira
Haren menian ezpanengo nik nukeien zuzena
Mirakulu banagi ere orai ene ogena.

Falsu testimoniotik ezin ehor begira
Halaz kondenatu zuten ieinkoa ere hilzera
Bekatore gira eta mira eztagigula
Balinetan bide gabe akusatu bagira
Pazienza dugun eta ieinkoak gizan aiuta
Malizian dabilena berak diro mendeka.

Iangoikua zu zirade egiazko iujia
zure gortean bardin dira handi eta xipia
Nork bait ere egin deraut malizia handia
Haier hura othoi barkha niri balia egia.

Iangoikoa zuk begira etsaiaren menetik
Nik eniak badakuskit ene gaizaz bozturik
zure eskuiaz dakuskidan heiek gaztigaturik
Ene gainian eztagiten uste duten irririk.

Iangoikua egin dizit zure kontra bekatu
Haiez nahi enuzula othoi heben punitu
Erregeri dakidala nik eztizit faltatu
Zeren egon behar dudan heben hanbat gatibu.

Zuganako hutseginez nahi banuzu punitu
 Errege eta berze oro ene kontra armatu
 Gogo honez nahi dizit zure egina laudatu
 Eta etsaiak didan pena pazientki haritu
 Nahiz heben pena nadin arima den saluatu
 Haiek zer meretsi duten zuhaurorrek ikhustzu.

Penak oro jiten dira ieinkoaren nahitik
 Eta berak permitizen oro hobenagatik
 Agian hula ezpanango hil ninzanden engoitik
 Ene etsaiak galdu ustian ene hona egin dik.

Berak bazu hil dirade ni are nago bizirik
 Hongi egin uste baitut ohorezki ialgirik
 Gaiza nola hona ere iauginen da bertarik
 Gaiz ekhusi eztuinenak hona zer den eztaki.

Hongi egitez gaiz sofrituz behar dugu saluatu
 Pena eta miseria nik enuien dastatu
 Orai dakit iangoikuak enu nahi damnatu
 Heben ene penazera zaidanian orhitu
 Urhe hunak behar dizi suian unsa purgatu.

Bere nahi ezpanindu eninduken punitu
 Aitak bere haur maitia gaztigatu ohi du

Bihi hunak gorde gabe behar dizi xahutu
 Iangoikoak nizaz ere hala agian egin du.

Mosen bernat pensa ezak karzel hori gaiz bada
 Nonbait ere ifernua are gaizago dela
 Heben hik badukek bana haiek ez norik konsola
 Penak heben fin dik sarri haienak ez sekulan.

Batre minik heben eztuk lekot ialgi nahia
 Han direnek bethi die suian pena handia
 Pena handi izigarri ezein pausu gabia
 Harzaz orhit adi eta dukek pazientzia.

Berzen gaztigari inzan orai adi gaztiga
 Pena honez orhit eta hangoa ezak kojita
 Hebengoaz berzekoa albaheza eskusa
 Unsa enplegatu dukek heben eure denbora.

Hor balego gaztigairo ihaurk berze guzia
 Bada orai gaztitezak aldiz eure buria
 Kirisailuari nola hiri hel eztakia
 Berzer argi egin eta errazen dik buruia.

Hiri egin badaraie bidegabe handia
 Ieinkoari gomendezak eure gauza guzia
 Hark orori emanen dik bere meretsitua
 Gaizkigiler pena handi pazienter gloria.

Eztazala gaizeriztez damna heure buruia
 desiratuz gaixtoari hel dakion gaizkia
 Ieinkuari egiten duk iniuria handia
 Hura borrar egiten duk iuje eure buruia.

Zertan iuia hik baitazak eure izterbegia
 Hartan kondemnazen dukek ihaurk kure buruia
 Eta hartan eztakidik eskusarik balia
 Erakustak ehonere nor den ogen gabia.

Iangoikua orai dizit egiteko handia
 Hiri honetan eriozez hilzen duzu jendia
 Gathibutan hil enadin gizon ogen gabia
 Osorik othoi ialgiteko zuk idazu bidia
 Izterbegiak eztagidan gibeletik irria
 Ogenduru zuian eta han galdu dik bizia.

Libertatia nola baita gauzetako hobena
 Gathibutan egoitia hala pena gaizena
 Ni bezala eztadila othoi ehor engana
 Ez etare hiz orotan fida ere gizona
 Iangoikua zuk begira niri ere zuzena.

Amen.

KONTRAPAS

Heuskara
 ialgi adi kanpora

Garaziko herria
 Benedika dadila
 Heuskarari eman dio
 Behar duien thornuia.

Heuskara
 Ialgi adi plazara

Berze jendek uste zuten
 Ezin skriba zaiteien
 Orai dute phorogatu
 Enganatu zirela.

Heuskara
 Ialgi adi mundura

Lengoajetan ohi inzan
 Estimatzte gutitan
 Orai aldiz hik behar duk
 Ohoria orotan.

Heuskara

Habil mundu guzira

Berzeak orok izan dira

Bere goihen gradora

Orai hura iganen da

Berze ororen gainera.

Heuskara

Baskoak orok preziatzen

Heuskara ez iakin harren

Orok ikasiren dute

Orai zer den heuskara.

Heuskara

Oraidano egon bahiz

Inprimitu bagerik

Hi engoitik ebiliren

Mundu guzietarik.

Heuskara

Ezein ere lengoajerik

Ez frantsesa ez berzerik

Orai ezta erideiten

Heuskararen parerik.

Heuskara

Ialji adi danzara.

SAUTRELA

Heuskara da kanpora, eta goazen oro danzara

O heuskara lauda ezak garaziko herria
Zeren hantik ukhen baituk behar duian thornuia
Lehenago hi baitinzan lengoajetan azkena
Orai aldiz izaneniz orotako lehena.

Heuskaldunak mundu orotan preziatu ziraden
Bana haien lengoajiaz berze oro burlatzen
Zeren ezein skripturan erideiten ezpaitzen
Orai dute ikasiren nola gauza hona zen.

Heuskaldun den gizon orok alxa beza buruia
Ezi huien lengoajia izanen da floria
Prinze eta iaun handiek orok haren galdia
Skribatus halbalute ikhasteko desira.

Desir hura konplitu du garaziko naturak
Eta haren adiskide orai bordelen denak
Lehen inprimizalia heuskararen hura da
Basko oro obligatu iagoitikoiz hargana.

Etai lelori bailelo leloa zarai leloa
Heuskara da kanpora eta goazen oro danzara.

DEBILE PRINCIPIUM MELIOR
FORTUNA SEQUATUR

Extrait des registes de Parlement

Sypplie humblement François Morpain, maistre Imprimeur de ceste ville de Bourdeaulx, que pour imprimer vn petit tracte intitule, Lingvæ vasconum primitie, luy a conuenu faire plusieurs fraiz & mises. A ceste cause plaise a la Court inhibitions estre faictes a tous les Imprimeurs libraires de ce Ressort de imprimer ou faire imprimer le dict Tracte, & a tous marchans de nen vendre dautre impression dans troys ans a peine de mil liures tourñ. & ferez iustice. Veue laquelle requeste la court faict les inhibitions requises par le dict Morpain a peine de mil liures tourñ. Faict a Bourdeaulx en Parlement le dernier iour Dapuril, mil cinq cens quarante cinq.

Collation est faicte,
De Pontac.